

Як зареєструвати договір постачання природного газу в Казначействі?

В умовах кризової ситуації, пов'язаної зі зростанням тарифів на природний газ для бюджетних установ та організацій, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів, Урядом України прийнято рішення узгодити з газопостачальниками пільгові умови закупівлі природного газу під час опалювального періоду. Однак, враховуючи особливості бюджетного законодавства, у замовників виникає багато запитань щодо укладання договорів про закупівлю природного газу та реєстрації бюджетних зобов'язань за такими договорами.

У цій статті ви дізнаєтесь: як урегулювати строк постачання природного газу на два бюджетні періоди, яку інформацію необхідно зазначити в реєстрі бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів та який рік вказувати замовнику при опублікуванні річного плану закупівель, хто із замовників може укласти договір за ціною, передбаченою Меморандумом *про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері постачання теплової енергії та постачання гарячої води в опалювальному періоді 2021/2022 рр.*

Які пільгові умови закупівлі природного газу передбачені для бюджетних установ та організацій

30.09.2021 між Кабінетом Міністрів України в особі Прем'єр-міністра України, Міністра розвитку громад та територій України та Міністра енергетики України, НАК «Нафтогаз України», Офісом Президента України, Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» та Палатою місцевих влад Конгресу місцевих та регіональних влад укладено Меморандум про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері постачання теплової енергії та постачання гарячої води в опалювальному періоді 2021/2022 рр. Цим Меморандумом пропонується установам та організаціям, які фінансуються з державного або місцевих бюджетів та використовують природний газ для забезпечення всіх своїх потреб, **укладати договори постачання природного газу зі строком поставки до 31.12.2021 та, окремо, на весь 2022 рік за ціною 13 659,63 гривень за 1 000 куб. м** (без ПДВ та без урахування тарифу на послуги з транспортування природного газу).

Водночас розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.10.2021 № 1234-р «Деякі питання діяльності акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України"» погоджено рішення щодо укладання **бюджетними установами та організаціями договорів постачання природного газу відповідно до умов примірного договору.**

Крім цього, розпорядженням Кабміну від 23.10.2021 № 1295-р про деякі питання

діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України”» погоджено рішення про здійснення ТОВ «ГК “Нафтогаз Трейдинг”» постачання природного газу закладам охорони здоров’я державної власності (казенні підприємства та / або державні установи тощо) та закладам охорони здоров’я комунальної власності (комунальні некомерційні підприємства та / або комунальні установи, та / або спільні комунальні підприємства тощо) за примірним договором постачання природного газу бюджетним установам та організаціям, умови якого затверджені рішенням учасника товариства від 12.10.2021 № 208.

Які замовники мають право укладати договори про постачання природного газу згідно з Меморандумом?

У пункті 10 Меморандуму зазначено, що договори на постачання природного газу з ТОВ «ГК „Нафтогаз Трейдинг“» мають право укладати **«установи та організації, що фінансуються з державного або місцевих бюджетів»**.

Розберемося із трактуванням понять **«установи та організації»** у розумінні Бюджетного кодексу України. Так, з державного та місцевих бюджетів фінансуються розпорядники та одержувачі бюджетних коштів. Відповідно до статті 2 Бюджетного кодексу України:

розпорядник бюджетних коштів — це **бюджетна установа** в особі її керівника, уповноважена на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов’язань, довгострокових зобов’язань за енергосервісом, середньострокових зобов’язань у сфері охорони здоров’я та здійснення витрат бюджету;

бюджетні установи — органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також **організації**, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок, відповідно, державного бюджету чи місцевого бюджету;

одержувач бюджетних коштів — **суб’єкт господарювання, громадська чи інша організація**, яка не має статусу бюджетної установи, уповноважена розпорядником бюджетних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою, та отримує на їх виконання кошти бюджету.

Тобто до розпорядників бюджетних коштів належать **бюджетні установи та організації**, а до одержувачів також належать **організації**, однак які не мають статусу бюджетної установи.

Зважаючи на трактування, наведені в Бюджетному кодексі України, та на текст Меморандуму, у замовників постає питання: чи підпадають одержувачі бюджетних коштів під поняття **«установи та організації, що фінансуються з державного або місцевих бюджетів»**, тобто чи мають вони право нарівні з розпорядниками укладати

договір на постачання природного газу на пільгових умовах?

Суб'єктами господарювання, для яких безперебійне постачання природного газу критично важливе, є заклади охорони здоров'я, тобто лікарні, які нещодавно були реорганізовані із державних та комунальних закладів (бюджетних установ) у **державні та комунальні некомерційні підприємства** (далі — КНП). У розумінні бюджетного законодавства такі новостворені КНП **належать саме до одержувачів бюджетних коштів**.

З огляду на актуальність забезпечення теплом лікарень та інших медичних закладів, Кабінетом Міністрів України з метою вирішення цього питання затверджено розпорядження від 23.10.2021 № 1295-р «Деякі питання діяльності акціонерного товариства “Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України”», у якому дозволяється здійснювати постачання природного газу **зкладам охорони здоров'я державної власності** (казенні підприємства та / або державні установи тощо) та **зкладам охорони здоров'я комунальної власності** (комунальні некомерційні підприємства та / або комунальні установи, та / або спільні комунальні підприємства тощо) за примірним договором постачання природного газу бюджетним установам та організаціям, умови якого затверджені рішенням учасника товариства від 12.10.2021 № 208.

Тобто наразі укласти договір з ТОВ «ГК „Нафтогаз Трейдинг“» на постачання природного газу за пільговими умовами заклади охорони здоров'я **державної власності** (казенні підприємства та / або державні установи тощо) та **зклади охорони здоров'я комунальної власності** (комунальні некомерційні підприємства та / або комунальні установи, та / або спільні комунальні підприємства тощо) мають повне право.

Урегулювання строку постачання природного газу на два бюджетні періоди

У пункті 2.1 примірного договору постачання природного газу (для бюджетних установ та організацій, **зкладів охорони здоров'я державної власності** (казенні підприємства та / або державні установи тощо) та **зкладів охорони здоров'я комунальної власності** (комунальні некомерційні підприємства та / або комунальні установи, та / або спільні комунальні підприємства тощо)) з Товариством з обмеженою відповідальністю «Газопостачальна компанія “Нафтогаз Трейдинг”» передбачається, що строк постачання природного газу триватиме з поточного 2021 року по грудень 2022 року, тобто це означає, що цей **договір буде діяти два бюджетні періоди** (жовтень — грудень 2021 року та січень — грудень 2022 року).

Реєстрацію бюджетних зобов'язань здійснюють органи Державної казначейської служби України (далі — Казначейство) на підставі норм Бюджетного кодексу України, Закону і Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309 (далі — Порядок № 309).

Статтею 48 Бюджетного кодексу України визначено, що розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та здійснюють платежі тільки **в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисами на відповідний бюджетний період**, враховуючи необхідність виконання бюджетних зобов'язань минулих років.

Проте умовами примірною договору на постачання природного газу передбачається, що зобов'язання будуть більше одного бюджетного періоду. Для такого випадку пунктом 1.4 Порядку № 309 визначається поняття «довгострокове зобов'язання», яким вважається **зобов'язання розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів), строк дії якого перевищує один бюджетний період** та відповідно до якого необхідно здійснити платежі протягом поточного та майбутніх бюджетних періодів, узяті на облік органами Казначейства в межах бюджетних асигнувань **з урахуванням календарного плану до довгострокового договору**.

Це означає, що після проведення відповідної процедури закупівлі чи «прямої» закупівлі для реєстрації бюджетних зобов'язань за укладеним договором про закупівлю / договором на постачання природного газу з терміном постачання на 2021 та 2022 роки замовники подають до органів Казначейства Реєстр бюджетних зобов'язань разом з таким договором про закупівлю / договором природного газу, **додатком до якого повинен бути обов'язково календарний план** із зазначенням суми договору в розрізі кожного бюджетного року (Приклад 1).

Приклад 1

У договорі про закупівлю природного газу визначено, що загальна його вартість становить 500 тис. грн, у тому числі: на 2021 рік — 100 тис. грн, на 2022 рік — 400 тис. грн. У такому випадку календарний план може мати такий вигляд:

Календарний план* до договору на постачання природного газу від _____ № _____

2021 рік	2022 рік	Усього
100 тис. грн	400 тис. грн	500 тис. грн

*Форма календарного плану до договору на постачання природного газу бюджетним установам та організаціям є примірною.

Пунктом 2.2 Порядку № 309 встановлено, що за довгостроковими бюджетними зобов'язаннями, строк дії яких перевищує один бюджетний період (довгострокові договори, більше одного року), суми в Реєстрі бюджетних зобов'язань проставляються **в**

межах планових показників поточного бюджетного періоду на підставі даних календарного плану до довгострокового договору.

Враховуючи дані Прикладу 1, наведемо приклад заповнення Реєстру бюджетних зобов'язань (Приклад 2).

Приклад 2

Реєстр бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів від 03 листопада 2021 року № 76 (наприклад)

Дані бюджетних зобов'язань

№ з/п	КЕКВ/ ККК				Дані бюджетного зобов'язання						Примітка
					дата документа	номер документа	строк дії договору	сума (грн)	попередня оплата (грн)	інформація про закупівлі	
1	2	2	7	4	01.11.2021	145-21	01.11.2021-31.12.2021	100 000,00		ua-2021-10-20-001732-a	

У наступному бюджетному періоді, тобто у 2022 році, сума у Реєстрі бюджетних зобов'язань буде визначена та, що передбачена для оплати природного газу за договором у 2022 році.

Зауважимо, що умови договорів про закупівлю, укладених за результатами переговорної процедури, можуть змінюватись у випадках, визначених статтею 41 Закону, тому **радімо завчасно врахувати особливості закупівлі природного газу, визначені у примірному договорі постачання природного газу.**

Який рік вказувати замовнику в річному плані закупівель?

Відповідно до статті 7 Закону до здійснення оплати за договором про закупівлю **органи Казначейства перевіряють наявність:**

річного плану;

договору про закупівлю;

звіту про результати проведення закупівлі з використанням електронної системи закупівель.

Під час публікації річного плану закупівлі, якщо передбачається укладення довгострокового договору про закупівлю, у більшості електронних майданчиків у

замовника є технічна можливість зазначити тільки один період, на який планується закупівля (Рис. 1).

Інформація про закупівлю

* Річний план закупівлі на

2021

Рис.1

Отже, незважаючи на те, що постачання буде здійснюватися протягом 2021–2022 років, здебільшого в електронній системі закупівель можливо буде вказати тільки один рік. Тому замовникам **необхідно зазначити той період, у якому планується розпочинати постачання газу на умовах примірного договору** (наприклад, якщо постачання планується починати з поточного року, при заповненні форми річного плану вказати 2021 рік).

Висновки

Бюджетні установи, а також заклади охорони здоров'я державної та комунальної власності для закупівлі природного газу наприкінці поточного та наступного бюджетних років (2021–2022 рр.) можуть проводити переговорну процедуру закупівлі чи оприлюднювати звіт про договір про закупівлю з метою укладення **довгострокових договорів**, до яких повинні додаватися **календарні плани** із зазначенням вартості закупівлі за кожним бюджетним періодом окремо.

Органи Казначейства перевіряють наявність необхідних документів, визначених статтею 7 Закону, та реєструють бюджетні зобов'язання за такими договорами про закупівлю **в межах наявних бюджетних асигнувань** на відповідний бюджетний період, встановлених кошторисами.